

Landes Domstole have Kompetence til at dømme. Dette tilsigter at undgaa, at private Folk rejse Krav til fremmede Regeringer og faa deres egen Regering til at tage sig af Kravene, saa at der bliver stor diplomatisk Aktion med efterfølgende Flaadeudsendelse, Bombardement osv., i Stedet for at saadanne Krav burde afgøres af Domstolene saaledes, at man retter sig derefter. I Lande, hvor man har Agtelse for Domstolene og erkender, at deres Afgørelse stemmer med Ret og Retfærdighed, vilde det være urimeligt at gaa fra saadanne Domstole, som ere retfærdige og kende Landets Love, til en Haagerdomstol, om hvis Retfærdighed der vel ikke kan tvivles, men som ikke kender disse Love, men maa dømme ikke efter Landets Love, men efter internationale Regler, hvis Rækkevidde er oftest højst ubestemt. Derfor finder jeg, at det er en meget stor Gevinst, at man faar anerkendt i civiliserede Stater, at hvor Domstolene ere kompetente, skal den, som har Krav, gaa til disse Domstole. Dette have vi ogsaa faaet ind i den italienske Traktat, men ganske vist med den betænkelige Tilføjelse, at det ikke gælder, hvor det drejer sig om Anvendelsen af en Overenskomst imellem de to Stater, eller hvor det drejer sig om Rettens Fornægtelse. Rettens Fornægtelse kan ske paa to Maader, enten formelt ved at der ikke gives Dom, Sagen afvises, men den kan ogsaa fornægtes reelt derved, at der afsiges en uretfærdig Dom. Hvad der her sigtes til, kan ikke være den formelle Fornægtelse af Retten. Der staar udtrykkelig, at Bestemmelsen kun gælder, naar Domstolene ere kompetente. Hvis Domstolene ikke ere kompetente, hvis de afvise Spørgsmaalet, hvis der er en formel Fornægtelse af Retten, er Sagen klar, saa maa der skrides til Haagerdomstolen. Her maa der altsaa sigtes til en reel Fornægtelse af Retten. Jeg finder, det er en temmelig uheldig Bestemmelse, for da kommer atter det Spørgsmaal frem, som dette Emne saa tidt frembyder. Hvem skal bedømme det? Og det bliver vel Enden paa det hele, at baade den ene og den anden af disse Stater bedømmer Sagen suverænt.

Vi kunne faa det Tilfælde, at en Italiener har Krav paa den danske Stat. Han har f. Eks. leveret et Arbejde til Staten og mener ikke at have faaet Betaling eller Betaling nok derfor. Han kommer saa med sine Krav, og der bliver sagt, at han ikke kan faa dem afgjort ved Voldgift, men skal gaa til Domstolene.

Sagen gaar saa maaske til vor Højesteret, og Dommen gaar ham imod, og Italieneren siger saa, at han anser det for en Rettens Fornægtelse, for en uretfærdig Dom og siger: Vær nu saa god at skaffe mig en Voldgiftskendelse. Jeg anser dette for en uheldig Bestemmelse, og jeg ønsker, at den ikke var kommen ind. Men paa den anden Side tillægger jeg den ikke saa stor en Betydning, at jeg egentlig vil anse den for en væsentlig Anke overfor det andet store og gode, som denne Traktat indeholder.

Af de andre Traktater ere de med Belgien og Spanien omtrent ens, dog saaledes, at Overenskomsten med Belgien er noget mere begrænset end den med Spanien. Men begge disse Traktater indeholde den udmærkede Bestemmelse, at for en hel Række af Tilfælde, og det ikke ganske uvigtige Tilfælde, give de en Hjemmel til obligatorisk Voldgift saaledes, at hver af Parterne kan i disse Tilfælde, uden at der kan gøres Forbehold om national Ære, Suverænitet osv., ubetinget fordrer Voldgift, og derfor mener jeg, at disse Traktater maa regnes for noget, vi have vundet. Det kan ikke nytte at staa paa det Punkt straks at ville have det fuldkomne, naar vi dog kunne naa roget, som er et Skridt — især naar det er et godt Skridt — henimod Idealet. Jeg er ogsaa meget fornøjet over, at disse Traktater indeholde Klausuler om, at Domstolene, naar de ere kompetente, skulle bedømme Sagen og ikke den internationale Ret, ligesom jeg ogsaa deler Uenrigsministerens Mening om det heldige i, at Ordet „Ære“ udgaar. Hvad der forstås ved national Ære er det fuldtændigt umuligt at angive. Man kan md ikke sige, at det Begreb, der i den ulmindelige Moral hersker om Ære, er gældende. Naar man betragter Historien, naa man indrømme, at Staternes national Ære er et saa vanskelig bestemt Begreb, afhænger saa meget af Omstændighederne, at det gør enhver Sætning, hvi dette Ord indskrives, ganske ubestemmelig i Anvendelsen.

Derimod skal jeg ikke nægte, at jeg er enig med den ærede foregaaende Taler i, at man ikke kan lægge fo Dagen alt for stor Glæde over de Overenskomster, der ere indgaaede med England og Frankrig. Disse Traktater ere ordet — der er ikke et Ord forandret, ikk et Komma eller et Punktum — stemmede med den Traktat, der for nogle Aar siden blev indgaaet mellem England og Frankrig, den